

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۶/۲		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریورماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir					
ردیف	سؤالات						
۱	علامت خاص هجای دوم واژه « ستاره » را بنویسید.						
۲	غزل عارفانه را مولانا جلال الدین و غزل عاشقانه را ..... به اوج رساندند.						
۳	کدام یک از مثنوی های زیر درون مایه حماسی و تاریخی دارند؟ الف) بوستان سعدی ب) خسرو و شیرین نظامی ج) شاهنامه فردوسی د) حدیقه سنایی						
۴	زیبا ترین ترجیع بند از سعدی و هاتف اصفهانی و قدیمی ترین ترجیع بند از ..... است.						
۵	« مشبه » و « مشبه به » را در مصرع اول بیت زیر مشخص کنید. « آن ابر بین که گرید چون مرد سوگوار و آن رعد بین که نالد چون عاشق کئیب »						
۶	یک تشبیه بلیغ اضافی بسازید که واژه « تعلیم » مشبه آن باشد						
۷	با توجه به بیت « نه همین می رمد آن نوگل خندان از من می کشد خار در این بادیه دامان از من » الف) استعاره را بیابید . ب) نوع آن را مشخص کنید. ج) مفهوم آن را بنویسید.						
۸	در کدام یک از ابیات زیر « استعاره مصرحه » و در کدام یک « استعاره مکنیه » به کار رفته است؟ الف) چون خلق در آیند به بازار حقیقت ترسم نفروشد متاعی که خریدند ب) ای ابر بهمنی نه به چشم من اندری تن زن زمانکی و بیا سای و کم گری						
۹	استعاره مکنیه را در مصرع دوم بیت زیر بیابید و نوع آن را تشخیص دهید. « دیده عقل مست تو ، چرخه چرخ پست تو گوش طرب به دست تو، بی تو به سر نمی شود »						
۱۰	در بیت زیر، کدام واژه در معنی مجازی به کار رفته است ؟ « پیش دیوار آن چه گویی ، هوش دار تا نباشد در پس دیوار گوش »						
	ادامه سؤالات در صفحه دوم						

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۶/۲		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریورماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir					
ردیف	سؤالات						نمره
۱۱	در بیت «محتاج قصه نیست گرت قصدخون ماست چون رخت از آن توست، به یغما چه حاجت است» الف) واژه مشخص شده، مجاز از چیست؟ ب) علاقه آن را بنویسید.						۰/۵
۱۲	در بیت زیر مفهوم کنایی قسمت مشخص شده را بنویسید. «همینت بسنده است اگر بشنوی که گر خار کاری سمن نذروی»						۰/۵
۱۳	در بیت «شاه شمشاد قدان، خسرو شیرین دهنان که به مژگان شکند قلب همه صف شکنان» تکرار صامت ..... پیش از صامت های دیگر، باعث ایجاد آرایه ..... شده است.						۰/۵
۱۴	در هر یک از ابیات زیر کدام واژه آرایه تکرار را ایجاد کرده است؟ الف) گشتند نا امید همه جانور زجان با جان کوهسار چو پیوست جان برف ب) طیران مرغ دیدی تو زیبای بند شهوت به در آی تا ببینی طیران آدمیت						۰/۵
۱۵	در عبارات زیر سجع ها را بیابید و نوع هر سجع را بنویسید. الف) هر چه نباید دل بستگی را نشاید. ب) ابراهیم چون به میان آتش بیار امید، ملک - تعالی - آتش را بر وی سرد گردانید.						۱/۵
۱۶	با ذکر دلیل نشان دهید در کدام بیت آرایه موازنه و در کدام بیت آرایه ترصیع به کار رفته است؟ الف) زگرز تو خورشید گریان شود ز تیغ تو بهرام بریان شود ب) هم حرکاتش متناسب به هم هم خطواتش متقارب به هم						۱/۵
۱۷	در هر یک از ابیات زیر جناس ها را بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید. الف) خداوندی که در ذاتش علل نیست جهان داری که در ملکش خلل نیست ب) نهاد آن بن نیزه را بر زمین ز خاک سیاه اندر آمد به زمین ج) خرامان بشد سوی آب روان چنان چون شده باز جوید روان د) پسر را نشانندند پیران ده که مهتر بر او نیست، مهرش بده						۲
«ادامه سؤالات در صفحه سوم»							

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۶/۲		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریورماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir					
ردیف	سؤالات						نمره
۱۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. «اگر تو فارغی از حال دوستان، یارا فراغت از تو میسر نمی شود ما را» الف) کلمات هم ریشه در بیت بالا کدامند؟ ب) در بدیع، استفاده از واژگان هم ریشه را چه می نامند؟ ج) صامت های مشترک آن را بنویسید.						۱
۱۹	در بیت زیر، آرایه مراعات نظیر را مشخص کنید. «ابر ویاد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری»						۰/۵
۲۰	در بیت زیر، چه آرایه ای به کار رفته است؟ دانسته تاریخی مرتبط با آن را بیان کنید. «برو ای گدای مسکین در خانه علی زن که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را»						۰/۷۵
۲۱	در نمونه های زیر، آرایه تضمین را بیابید و مورد تضمین شده را تعیین کنید. الف) زنهار از قرین بد، زینهار ب) ورت نمی کند از بنده این حدیث از گفته «کمال» دلیلی بیاورم گر برکنم دل از تو و بردارم از تو مهر آن مهر بر که افکنم آن دل کجا برم «حافظ»						۱
۲۲	در بیت زیر، آرایه تضاد را بیابید. «شادی ندارد آن که ندارد به دل غمی آن را که نیست عالم غم، نیست عالمی»						۰/۵
۲۳	در بیت «از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر یادگاری که در این گنبد دوار بماند» الف) آرایه حس آمیزی را در مصرع اول بیابید؟ ب) دلیل به وجود آمدن این آرایه را بنویسید.						۰/۷۵
۲۴	در بیت زیر، آرایه تناقض را بیابید و دلیل خود را توضیح دهید. «کی شود این روان من ساکن این چنین ساکن روان که منم»						۰/۷۵
۲۵	در بیت «ای دمت عیسی دم از دوری مزین من غلام آن که دور اندیش نیست» الف) در کدام واژه آرایه ایهام به کار رفته است؟ ب) معانی مختلف آن را بنویسید.						۰/۷۵
«ادامه سؤالات در صفحه چهارم»							

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه										
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۶/۲		تعداد صفحه: ۴										
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریورماه سال ۱۳۹۶				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir												
ردیف		سؤالات						نمره								
۲۶	با توجه به بیت « ماهم این هفته برون رفت وبه چشمم سالی است / حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است » الف) در کدام واژه ایهام تناسب به کار رفته است؟ ب) واژه مورد نظر با کدام کلمات تناسب برقرار کرده است؟							۰/۷۵								
۲۷	در هر یک از ابیات گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (توجه: در گروه «ب» یک مورد اضافی است.)							۰/۷۵								
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه «الف»</th> <th>گروه «ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱) غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم</td> <td>که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت</td> </tr> <tr> <td>۲) زسم ستوران در آن پهن دشت</td> <td>زمین شش شد و آسمان گشت هشت</td> </tr> <tr> <td>۳) جانم ملول گشت زفرعون و ظلم او</td> <td>آن نور روی موسی عمرانم آرزوست</td> </tr> </tbody> </table>						گروه «الف»	گروه «ب»	۱) غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم	که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت	۲) زسم ستوران در آن پهن دشت	زمین شش شد و آسمان گشت هشت	۳) جانم ملول گشت زفرعون و ظلم او	آن نور روی موسی عمرانم آرزوست	
گروه «الف»	گروه «ب»															
۱) غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم	که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت															
۲) زسم ستوران در آن پهن دشت	زمین شش شد و آسمان گشت هشت															
۳) جانم ملول گشت زفرعون و ظلم او	آن نور روی موسی عمرانم آرزوست															
۲۸	در عبارت « دو کس دشمن ملک و دین اند: پادشاه بی حلم و زاهد بی علم » الف) نوع لفّ و نشر به کار رفته را بنویسید. ب) نشر اول را بیابید.							۰/۵								
۲۹	با توجه به بیت « نه خلاف عهد کردم که حدیث جز تو گفتم همه بر سر زبانند و تو در میان جانی » الف) شاعر چه دلیلی برای پاسخ به گله مندی دوست خود، و توجیه او بیان می کند؟ ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟							۰/۵								
۳۰	در بیت زیر، شاعر دلیل « کینه نداشتن نسبت به دیگران را » در چه می داند؟ « دلم خانه مهر یار است و بس از آن می ننگجد در آن کین کس »							۰/۵								
	« موفق باشید »							۲۰								

باسمه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح		رشته : ادبیات و علوم انسانی		راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی	
سال سوم آموزش متوسطه			تاریخ امتحان ۱۳۹۶ / ۶ / ۲		
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۶			
ردیف	راهنمای تصحیح				نمره
۱	(__) هجای بلند (۰/۲۵) صفحه ۱۲				۰/۲۵
۲	سعدی (۰/۲۵) صفحه ۲۰				۰/۲۵
۳	گزینه (ج) شاهنامه فردوسی (۰/۲۵) صفحه ۳۵				۰/۲۵
۴	فرخی سیستانی (۰/۲۵) صفحه ۲۶				۰/۲۵
۵	ابر (مشبه) (۰/۲۵) مرد سوگوار (مشبه به) (۰/۲۵) صفحه ۵۰				۰/۱۵
۶	گوهر تعلیم (یا هر پاسخ مناسب دیگر) صفحه ۵۶				۰/۱۵
۷	الف) نو گل خندان (۰/۲۵) ج) معشوق ، یار (۰/۲۵) صفحه ۶۱ ب) مصرّحه (۰/۲۵)				۰/۱۷۵
۸	الف) مصرّحه (۰/۲۵) ب) مکنیه (۰/۲۵) صفحه ۷۲				۰/۱۵
۹	گوش طرب (۰/۲۵) تشخیص (۰/۲۵) صفحه ۶۷				۰/۱۵
۱۰	گوش (۰/۲۵) صفحه ۷۸				۰/۱۲۵
۱۱	الف) کشتن (۰/۲۵) ب) علاقه لازمیّه (۰/۲۵) صفحه ۸۰				۰/۱۵
۱۲	کار بد نتیجه خوب نخواهد داشت (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۱۵) صفحه ۸۶				۰/۱۵
۱۳	«ش» (۰/۲۵) واج آرایی (۰/۲۵) صفحه ۹۳				۰/۱۵
۱۴	الف) جان (۰/۲۵) ب) طَبْران (۰/۲۵) صفحه ۹۶				۰/۱۵
۱۵	الف) نیاید (۰/۲۵) نشاید (۰/۲۵) سجع متوازی (۰/۲۵) صفحه ۹۹ ب) بیارامید (۰/۲۵) گردانید (۰/۲۵) سجع مطرف (۰/۲۵) صفحه ۹۹				۱/۱۵
۱۶	الف) موازنه (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازن و متوازی (۰/۱۵) صفحه ۱۰۶ ب) ترصیع (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازی (۰/۱۵) صفحه ۱۰۶				۱/۱۵
۱۷	الف) علل / خلل (۰/۲۵) جناس ناقص اختلافی در حرف اول (۰/۲۵) صفحه ۱۱۵ ب) زمین / زین (۰/۲۵) جناس ناقص افزایشی در حرف وسط (۰/۲۵) صفحه ۱۱۵ ج) روان / روان (۰/۲۵) جناس تام (۰/۲۵) صفحه ۱۱۱ د) مِهرا / مِهَر (۰/۲۵) جناس ناقص حرکتی (۰/۲۵) صفحه ۱۱۴				۲
«ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم»					

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی		رشته : ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع : ۸ صبح
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان ۱۳۹۶ / ۶ / ۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
نمره			
۱۸	الف) فارغی (۰/۲۵) فراغت (۰/۲۵) ب) اشتقاق (۰/۲۵) ج) « ف، ر، غ » (۰/۲۵) صفحه ۱۲۱		
۱۹	« ابر، باد، مه، خورشید و فلک » « ذکر دو مورد کافی است. » صفحه ۱۲۶		
۲۰	« تلمیح » (۰/۲۵) اشاره به داستان رفتن گدایی در خانه حضرت علی (ع) برای دریافت کمک و کمک آن حضرت به او « (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر) صفحه ۱۲۸.		
۲۱	الف) مصرع دوم بخشی از آیه قرآن «سوره بقره، آیه ۲۰۱» (۰/۵) صفحه ۱۳۲ ب) حافظ بیتی از کمال را تضمین کرده است (۰/۵) صفحه ۱۳۲		
۲۲	بین واژه های « شادی/غمی» تضاد وجود دارد (۰/۵) صفحه ۱۳۶		
۲۳	الف) صدا و ندیدن (۰/۲۵) ب) به دلیل آمیخته شدن یا ترکیب شدن حس شنوایی و بینایی (۰/۵) صفحه ۱۴۳		
۲۴	ساکن روان (۰/۲۵) چیزی که ساکن باشد نمی تواند روان شود. (یا هر توضیح مشابه دیگر) (۰/۵) صفحه ۱۴۲		
۲۵	الف) دور اندیش (۰/۲۵) ب) نخستین معنای این واژه عاقبت نگری است در حالی که مقصود شاعر کسی است که به دوری وجدایی می اندیشد. (۰/۵) صفحه ۱۴۶		
۲۶	الف) ماه (۰/۲۵) ب) هفته (۰/۲۵) سال (۰/۲۵) صفحه ۱۵۰		
۲۷	الف) ۱) لفا و نشر (۰/۲۵) ۲) اغراق (۰/۲۵) ۳) تلمیح (۰/۲۵)		
۲۸	الف) لفا و نشر مرتب (۰/۲۵) ب) پادشاه بی حلم (۰/۲۵) صفحه ۱۵۶		
۲۹	الف) دوستی با افراد دیگر ظاهری است اما دوستی با تو در اعماق وجودم جای دارد (۰/۲۵) ب) حسن تعلیل (۰/۲۵) صفحه ۱۶۲		
۳۰	چون دلش از مهر و محبت یار پر است، جایی برای کینه دیگران ندارد. (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۵) صفحه ۱۶۲		
۲۰	«همکار محترم خدا قوت»		